

mert azt hitte, hogy a tájékoztatás által kiváltott minden cselekedet többet ártana, mint használna”¹²³.

Cohen és Chesin okfejtése szerint Kasztner Leo Baeck rabbinak, a Németországi Zsidók Birodalmi Egyesülete (*Reichsvereinigung der Juden in Deutschland*) elnökének nyomdokain haladt. Baeck Theresienstadtban raboskodott, ahová 1943. január 27-én szállították Berlinből, tökéletesen tisztában volt a náci megsemmisítő programjának realitásaival. Mégis

a hallgatás politikáját követte, mert úgy ítélte meg, hogy semmit sem lehet tenni az események menetének megváltoztatására. Szerinte tanácsosabb, ha az áldozatok nem ismerik az igazságot, mert ezáltal megkímélődnek a szenvedéstől és a végső kétségbeeséstől, mely abból a tudatból fakad, hogy közel a vég, és egyáltalán nincs kiút.¹²⁴

Baeck rabbi valamikor 1943 augusztusában értesült Auschwitz realitásairól egy Grünberg nevű fogolytársától. „Szóval nemcsak rémhír volt – jegyezte meg Baeck – vagy, mint reméltem, egy beteg elme agyszüleménye.” A következőképpen magyarázta döntését, hogy néma maradt:

Kemény harcot vívtam önmagammal, latolgatva, kötelességem-e meggyőzni Grünberget, hogy el kell ismételnie, amit hallott a Vezetők Tanácsa előtt, melynek tiszteletbeli tagja voltam. Végül arra a belátásra jutottam, hogy senkinek sem szabad tudni róla. Ha a Vezetők Tanácsát tájékoztatják, néhány órán belül az egész tábor tudni fogja. A várható elgázosítás tudatában élni még nehezebb lenne, és a halál egyáltalán nem volt biztos: kiválaszthatták az embert rabszolgamunkára; talán nem minden transzport ment Auschwitzba. Így aztán arra a komoly következtetésre jutottam, hogy nem szólok senkinek.¹²⁵

Kasztner, akárcsak Leo Baeck, nyilván szintén rájött, hogy az összes magyar zsidót lehetetlen megmenteni. A következő okfejtéssel támasztotta alá, hogy „együttműködött” a Molochhal, kétségbeesetten próbálkozva, hogy megmentse a közösség általa legértékesebbeknek tartott elemeit:

Ismét igen komoly dilemma elé kerültünk, mely egész munkánkat végigkísérte: bízzuk a kiválasztást a vak sorsra, vagy próbáljuk meg befolyásolni?... Az utóbbit tettük, megpróbáltuk. Meggyőztük magunkat arról, hogy – akár mennyire szent minden emberi lény a zsidók számára – mégis meg kell kísérelnünk legalább azokat megmenteni, akik egész életükben a közösségért dolgoztak (*Osekim be-corche cibur*), továbbá azokat az asszonyokat, akiknek férjei munkatáborokban voltak; gondoskodnunk kellett attól is, hogy gyerekeket, különösen árvákat, ne hagyjunk elpusztulni. Röviden: valóban szent elveket kellett alkalmaznunk a gyarló emberi kéz bátorítására és vezetésére, mely, midőn leírta egy ismeretlen személy nevét a papírra, döntött életről vagy halálról. A sors kegye volt-e (*Gnade des Schicksals*), ha ilyen körülmények között nem mindig sikerültek törekvéseink?¹²⁶

Kasztnernak ezek a nézetei egyértelműen ellentmondanak a nagy héber tudós és zsidó jogalkotó Moses Maimonides elveinek. Maimonides